

دانشگاه فردوسی مشهد

انتشارات، شماره ۵۵۷

عملکرد و کاربرد انواع افزودنی‌های سلامتی بخش در صنایع لبی

تدوین و گردآوری

دکتر مصطفی مظاہری طهرانی

مهندس سمیرا یگانه زاد

مهندس مرضیه معین فرد

مهندس نفیسه واحدی

عنوان و نام پدیدآور:	عملکرد و کاربرد انواع افزودنی‌های سلامتی بخش در صنایع لبنی / گردآوری و تدوین مصطفی مظاہری طهرانی [و دیگران].
مشخصات نشر:	مشهد: دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری:	۲۴۸ ص.
فروخت:	انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد؛ شماره ۵۵۷ (ISBN: 978-964-386-227-5)
شابک:	وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا.
یادداشت:	گردآوری و تدوین مصطفی مظاہری طهرانی، سمیرا یگانه زاد، مرضیه معین‌فرد، نفیسه واحدی.
موضوع:	لبنیات در تغذیه انسان.
موضوع:	لبنیات‌سازی.
موضوع:	غذاهای سالم.
شناسه افزوده:	مظاہری طهرانی، مصطفی.
شناسه افزوده:	دانشگاه فردوسی مشهد.
رده‌بندی کنگره:	QP ۱۴۴/۹ ۱۳۸۹
رده‌بندی دیوبی:	۶۴۱/۳
شماره کتابخانه ملی:	۲۰۱۴۰۸۲

دانشناسه افزوده

انتشارات، شماره ۵۵

عملکرد و کاربرد انواع افزودنی‌های

سلامتی بخش در صنایع لبنی

تدوین و گردآوری

دکتر مصطفی مظاہری طهرانی - مهندس سمیرا یگانه زاد

مهندس مرضیه معین‌فرد - مهندس نفیسه واحدی

ویراستار علمی

دکتر محمد محسن زاده

وزیری، ۲۴۸ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه، چاپ اول، بهار ۱۳۸۹

امور فنی و چاپ: مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد

بها: ۳۵۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۱۳.....	پیش گفتار
۱۵.....	فصل اول: فرآورده‌های لبنی سلامتی بخش و اثرات درمانی آن‌ها
۱۵.....	۱- مقدمه
۱۸.....	۲- تعریف غذای سلامتی بخش
۱۸.....	۱-۲- جهت گیری ایالات متحده امریکا و اروپا
۲۰.....	۲- گسترش غذاهای سلامتی بخش
۲۰.....	۳- داروها در مقایسه با غذاها
۲۱.....	۴- ویژگی‌های بازار
۲۲.....	۳- فرآورده‌های لبنی سلامتی بخش
۲۸.....	۱- ساختار شیر
۳۰.....	۲- فرآورده‌های تخمیری شیر
۳۵.....	۳- فرآورده‌های شیری کم لاکتوز و بدون لاکتوز
۳۶.....	۴- سلامتی گوارشی
۳۶.....	۱- پروبایوتیک‌ها، پری‌بایوتیک‌ها و سین‌بایوتیک‌ها
۳۷.....	۲- سدهای مخاط گوارشی
۳۷.....	۳- پلاک‌های لنفاوی Payer
۳۸.....	۴- مدل‌سازی موسین
۳۹.....	۵- اسهال
۴۰.....	۶- التهاب معده‌ای- روده‌ای حاد
۴۲.....	۱- سیستم‌های پاسخ ایمنی
۴۲.....	۱-۱- فرار گرفتن شیرخوار در معرض آلرژن‌ها
۴۳.....	۱-۲- کاهش ایمنی در سالمدان
۴۴.....	۱-۳- بافت لنفاوی دستگاه گوارش
۴۴.....	۱-۴- پاسخ به بیماری‌های عفونی

۱-۴-۵-۱	- لاکتوفرین به عنوان مهار کننده عوامل بیماری زا	۴۵
۱-۴-۵-۱	- شیر تخمیر شده، تقویت کننده سیستم ایمنی	۴۵
۱-۵-۵-۱	- فرآورده هایی برای افزایش عملکردهای ایمنی	۴۶
۱-۶-۱	- فرآورده های لبنی سلامتی بخش و خطر بیماری های مختلف	۴۷
۱-۶-۱	- بیماری فشارخون	۴۷
۱-۶-۱	- فرآورده هایی برای کنترل فشارخون بالا	۴۹
۱-۶-۱	- بیماری های قلبی - عروقی	۵۰
۱-۶-۱	- فرآورده هایی برای کنترل کلسترول	۵۲
۱-۶-۱	- اسیدهای چرب امگا ۳	۵۴
۱-۶-۱	- رژیم غذایی و بیماری قلبی - عروقی	۵۴
۱-۶-۱	- رابطه بین رژیم غذایی و سرطان	۵۷
۱-۳-۶-۱	- سرطان کولورکتال و فرآورده های لبنی	۵۸
۱-۳-۶-۱	- نقش کلی فرآورده های لبنی در پیشگیری از سرطان	۶۱
۱-۳-۶-۱	- ایمنی و سرطان	۶۱
۱-۳-۶-۱	- اسید لینولئیک کوئزو گه	۶۲
۱-۳-۶-۱	- دو کوزاهگر آنوئیک اسید	۶۲
۱-۴-۶-۱	- پوکی استخوان	۶۳
۱-۴-۶-۱	- اپیدمیولوزی پوکی استخوان	۶۶
۱-۴-۶-۱	- فرآورده های لبنی، مصرف کلسیم و جذب کلسیم	۶۷
۱-۴-۶-۱	- فرآورده های لبنی و پوکی استخوان	۶۷
۱-۴-۶-۱	- شیر به عنوان یک منبع خوراکی کلسیم	۶۸
۱-۴-۶-۱	- افزایش جذب کلسیم	۶۸
۱-۷-۱	- افودن ترکیبات سلامتی بخش؛ مشکلات	۶۹
۱-۷-۱	- سیستم های غذایی	۶۹
۱-۷-۱	- افزایش سلامتی بخشی پری بایوتیک ها و پروبایوتیک ها	۷۰
۱-۷-۱	- گسترش پری بایوتیک های جدید	۷۲
۱-۷-۱	- اتصال به عوامل بیماری زا	۷۲
۱-۷-۱	- باکتریوفاژها به عنوان شیمیدانان پری بایوتیکی	۷۳
۱-۷-۱	- متابولیسم فروکتوالیگوساکاریدها	۷۴

۷۴.....	-۷-۷-۱-گسترش فرآورده‌های لبنی.....
۷۵.....	-۱-اندازه‌گیری (سنجه).....
۷۵.....	-۱-۸-۱-سنجه در موجودات زنده.....
۷۵.....	-۲-۸-۱-طراحی آزمون‌های انسانی.....
۷۷.....	-۳-۸-۱-روش‌های تأییدشده.....
۷۹.....	-۹-۱-چالش‌های قانونی.....
۸۰.....	-۱-۹-۱-قوانين ایالات متحده امریکا.....
۸۱.....	-۲-۹-۱-اثبات ادعاهای.....
۸۱.....	-۳-۹-۱-قوانين جهانی.....
۸۲.....	-۱۰-۱-نتیجه‌گیری.....
۸۵.....	منابع.....

۸۷.....	فصل دوم: باکتری‌های پروبایوتیک و کاربرد آن‌ها در محصولات لبنی.....
۸۷.....	-۱-مقدمه.....
۸۸.....	-۲-تاریخچه.....
۸۹.....	-۳-۲-مفهوم پروبایوتیک.....
۹۰.....	-۴-۲-اکولوژی مجاری معده‌ای-روده‌ای.....
۹۰.....	-۵-۲-ارزش درمانی پروبایوتیک‌ها.....
۹۰.....	-۱-۵-۲-کنترل عفونت روده‌ای.....
۹۱.....	-۲-۵-۲-کاهش عدم تحمل لاکتوز.....
۹۲.....	-۳-۵-۲-کاهش سطح کلسترول سرم.....
۹۲.....	-۴-۵-۲-فعالیت ضد سرطانی.....
۹۳.....	-۶-۲-کاربرد میکرووارگانیسم‌های پروبایوتیک در غذاهای سلامتی بخش.....
۹۳.....	-۱-۶-۲-ماست پروبایوتیک.....
۹۵.....	-۷-۲-عوامل مؤثر بر بقای لاکتوپاسیلوس اسیدوفیلوس و بیفیدوباکتریوم‌ها در محصولات لبنی.....
۹۵.....	-۱-۷-۲-اسیدیته.....
۹۷.....	-۲-۷-۲-گونه / جنس.....
۹۷.....	-۳-۷-۲-کشت همزمان و تعامل بین گونه‌ها.....
۹۸.....	-۴-۷-۲-چگونگی تلقيق.....

۹۹.....	۵-۷-۲- میزان اکسیژن محلول و شرایط نگهداری.
۹۹.....	۶-۷-۲- دیدگاه کلی.
۱۰۱.....	منابع.
فصل سوم: پری‌بایوتیک‌ها	
۱۰۳.....	۱-۳- مقدمه.
۱۰۳.....	۲-۳- انواع پری‌بایوتیک‌ها.
۱۰۴.....	۳-۱- فروکتوالیگوساکاریدها (FOS).
۱۰۴.....	۳-۲- اینولین (Inulin).
۱۰۵.....	۳-۳- گالاكتووالیگوساکاریدها (GOS).
۱۰۶.....	۳-۴- الیگوساکاریدهای سویا (SOS).
۱۰۶.....	۳-۵- گزیلوالیگوساکاریدها (XOS).
۱۰۷.....	۳-۶- ترانس گالاكتووالیگوساکاریدها (TOS).
۱۰۷.....	۳-۷- ایزومالتولیگوساکاریدها (IMO).
۱۰۸.....	۳-۸- لاکتولوز.
۱۰۹.....	۳-۹- لاکتوساکارز.
۱۰۹.....	۳-۱۰- لاکتیول.
۱۰۹.....	۳-۱۱- پلی‌ساکاریدهای غلات.
۱۱۰.....	۳-۱۲- نشاسته‌های غیر قابل هضم.
۱۱۱.....	۳-۱۳- سایر پری‌بایوتیک‌ها.
۱۱۱.....	۳-۱۴- روش‌های شناسایی پری‌بایوتیک‌ها.
۱۱۲.....	۳-۱۵- روش‌های رایج تولید پری‌بایوتیک‌ها.
۱۱۳.....	۳-۱۶- استخراج از گیاهان.
۱۱۳.....	۳-۱۷- هیدرولیز پلی‌ساکاریدها.
۱۱۳.....	۳-۱۸- سنتز آنزیمی.
۱۱۴.....	۳-۱۹- روش‌های جدید تولید.
۱۱۴.....	۳-۲۰- هیدرولیز کنترل شده پلی‌ساکارید.
۱۱۵.....	۳-۲۱- سنتز آنزیمی کنترل شده الیگوساکاریدها.
۱۱۶.....	۳-۲۲- برخی ویژگی‌های سلامتی‌بخشی و اثرات درمانی پری‌بایوتیک‌ها.

۱۱۷	۱-۵-۳- تغییر و بهبود فلورمیکروبی روده.
۱۱۷	۲-۵-۳- پیشگیری از سرطان روده.
۱۱۸	۳-۵-۳- بهبود جذب سطحی مواد معدنی.
۱۱۸	۴-۵-۳- اثر بر لپید سرم و تجمع کلسترول.
۱۱۹	۵-۵-۳- ایمنی و دوز مصرف توصیه شده
۱۲۰	منابع.....

فصل چهارم: پیتیدهای زیستفعال

۱۲۱	۱-۴- مقدمه.....
۱۲۱	۲-۴- تولید پیتیدهای زیستفعال.
۱۲۲	۱-۲-۴- هیدرولیز آنزیمی .....
۱۲۲	۲-۲-۴- تخمیر میکروبی .....
۱۲۷	۳-۴- پیتیدهای زیستفعال در محصولات لبنی .....
۱۲۹	۴-۴- تولید تجاری پیتیدهای زیستفعال.....
۱۳۱	۵-۴- ویژگی‌های سلامتی بخشی پیتیدهای زیستفعال .....
۱۳۱	۱-۵-۴- تنظیم سیستم معده‌ای- روده‌ای.....
۱۳۳	۲-۵-۴- تنظیم سیستم عصبی .....
۱۳۵	۳-۵-۴- تنظیم سیستم قلبی - عروقی.....
۱۳۶	۴-۵-۴- تنظیم سیستم ایمنی.....
۱۳۶	۵-۵-۴- سایر ویژگی‌ها .....
۱۳۸	منابع.....

فصل پنجم: پتانسیل بکارگیری آهن در صنایع لبنی

۱۳۹	۱-۵- مقدمه.....
۱۳۹	۲-۵- تأمین آهن مورد نیاز توسط مواد غذایی.....
۱۴۱	۳-۵- عوامل مؤثر در جذب آهن .....
۱۴۲	۴-۵- ترکیبات آهن دار مورد استفاده در فرآیند غنی سازی .....
۱۴۳	۱۴۷ SDFe -۱-۴-۵
۱۴۷	۱-۱-۴-۵- خصوصیات فیزیکوشیمیایی SDFe .....

۱۴۷	.....SDFe	- توزیع اندازه ذرات	۱-۱-۴-۵
۱۴۹	.....SDFe	- پایداری	۲-۱-۴-۵
۱۴۹	C	- پایداری ویتامین	۳-۱-۴-۵
۱۵۰	.....SDFe	- ثبات رنگ	۴-۱-۴-۵
۱۵۱	.....SDFe	- ثبات به همراه نمک و شکر	۵-۱-۱-۴-۵
۱۵۲	.....SDFe	- مقاومت حرارتی	۶-۱-۱-۴-۵
۱۵۳	.....SDFe	- بررسی ارزیابی حسی	۲-۱-۴-۵
۱۵۳	.....آهن	- زیست فراهمی آهن	۳-۱-۴-۵
۱۵۳	.....سرم	- ارزیابی زیست فراهمی آهن توسط منحنی های سرم	۱-۳-۱-۴-۵
۱۵۶	.....SDFe	- زیست فراهمی آهن در شیر حاوی SDFe در انسان ها	۲-۳-۱-۴-۵
۱۵۶	.....آهن دار	- مقاومت معده به SDFe و سایر ترکیبات آهن دار	۴-۱-۴-۵
۱۵۷	.....SDFe	- بررسی سمیت	۵-۱-۴-۵
۱۵۸	.....SFE-171	-	۲-۴-۵
۱۵۸	.....جذب	-	۱-۲-۴-۵
۱۵۹	.....SDFe	- مقاومت حرارتی	۲-۲-۴-۵
۱۶۰	.....آهن	- پایداری در طی زمان نگهداری	۳-۲-۴-۵
۱۶۰	.....آهن	- اثر افزودنی ها	۴-۲-۴-۵
۱۶۱	.....آهن	- مکانیسم جذب	۵-۲-۴-۵
۱۶۲	.....SFE-171	- بررسی سمیت	۶-۲-۴-۵
۱۶۲	.....شیر	- تاثیر ترکیبات آهن روی خصوصیات فیزیکو شیمیابی شیر	۵-۵
۱۶۲	.....لیپیدها	- تغییر در طعم شیر و اکسیداسیون لیپیدها	۵-۵
۱۶۳	.....کازئین	- اصلاحات کازئین	۲-۵-۵
۱۶۳	.....مدل	- اتصال آهن به فسفوپیتیدها در محلول های مدل	۱-۲-۵-۵
۱۶۳	.....کازئین ها	- اتصال آهن به کازئین ها	۲-۲-۵-۵
۱۶۴	.....شیر	- اتصال آهن به مولکول های کازئین در شیر	۳-۲-۵-۵
۱۶۴	.....آب پنیر	- اصلاحات در پروتئین آب پنیر	۳-۵-۵
۱۶۵	.....شیر	- اصلاح تعادل نمک های شیر	۴-۵-۵
۱۶۵	.....آهن	- تغییر وضعیت اکسیداسیونی آهن	۵-۵-۵
۱۶۵	.....آهن	- اثر شرایط محیطی و فرآیندهای تکنولوژیکی روی آهن	۶-۵

۱۶۵.....	۱-۶-۵- محیط یونی
۱۶۶.....	۲-۶-۵- اسیدی کردن
۱۶۶.....	۳-۶-۵- اسید آسکوربیک
۱۶۹.....	۴-۶-۵- تیمار حرارتی
۱۶۹.....	۵-۶-۵- کواگولاسیون رنت
۱۷۰.....	۷-۵- کاربرد غنی سازی با آهن در فرآورده های لبني
۱۷۱.....	۱-۷-۵- پنیر چدار
۱۷۲.....	۲-۷-۵- پنیر قهوه ای آب پنیر
۱۷۳.....	۳-۷-۵- پنیر موزارلا
۱۷۴.....	۴-۷-۵- پنیر کاتیج و نانوایی
۱۷۵.....	۵-۷-۵- پنیر هارواتی
۱۷۶.....	۶-۷-۵- شیر شکلات غنی شده با آهن
۱۷۷.....	۷-۷-۵- غنی سازی شیر کامل با آهن
۱۷۸.....	۸-۷-۵- غنی سازی ماست با آهن
۱۷۹.....	۸-۵- نقش آهن در سلامتی جامعه
۱۷۹.....	۱-۸-۵- مقادیر توصیه شده برای آهن
۱۸۰.....	۲-۸-۵- زمان تشديد خطر فقر آهن
۱۸۱.....	۳-۸-۵- افرادی که به مقادیر فراوان آهن نیاز دارند
۱۸۲.....	۴-۸-۵- نکاتی درباره مکمل های آهن
۱۸۳.....	منابع

۱۷۹.....	فصل ششم: پتانسیل بکار گیری کلسیم در صنایع لبني
۱۷۹.....	۱-۶- مقدمه
۱۸۰.....	۲-۶- فاکتورهای مؤثر در انتخاب منبع کلسیم
۱۸۱.....	۱-۲-۶- حلالیت
۱۸۲.....	۲-۲-۶- طعم
۱۸۳.....	۳-۲-۶- ظرفیت بافری کلسیم
۱۸۳.....	۴-۲-۶- توانایی کلسیم در ایجاد ناراحتی
۱۸۴.....	۳-۶- ترکیبات کلسیم دار مورد استفاده در غنی سازی

۱۸۴.....	- کلسیم شیر.....۶-۳-۱
۱۸۵.....	- گلوكونات کلسیم.....۶-۳-۲
۱۸۵.....	- فرآورده‌های آب‌پنیر.....۶-۳-۳
۱۸۵.....	- تری کلسیم سیترات ۶-۳-۴
۱۸۵.....	- حلایت در مقابل میزان کلسیم ۶-۳-۴-۱
۱۸۶.....	- زیست فراهمی ۶-۳-۴-۲
۱۸۶.....	- ارزیابی اقتصادی در مقابل محتوای کلسیم ۶-۳-۴-۳
۱۸۷.....	- کاربردها ۶-۳-۴-۴
۱۸۷.....	- غنی‌سازی ماست با تری کلسیم سیترات ۶-۳-۴-۴-۱
۱۸۸.....	- غنی‌سازی نوشیدنی‌های شیر و دسرها ۶-۳-۴-۴-۲
۱۸۸.....	- غنی‌سازی پنیر خامه‌ای ۶-۳-۴-۴-۳
۱۸۹.....	- برچسب محصولات غنی شده با کلسیم ۶-۴
۱۹۰.....	- برخی از محصولات غنی شده با کلسیم ۶-۵
۱۹۰.....	- بستنی و دسرهای منجمد ۶-۵-۱
۱۹۱.....	- شیر خشک ۶-۵-۲
۱۹۲.....	- خواص سلامتی بخشی کلسیم ۶-۶
۱۹۵.....	منابع.....

۱۹۷.....	فصل هفتم: پتانسیل بکارگیری ویتامین D در صنایع لبنی
۱۹۷.....	- مقدمه ۷-۱
۱۹۸.....	- منابع و عملکرد ویتامین D ۷-۲
۱۹۹.....	- منابع ویتامین D ۷-۲-۱
۲۰۰.....	- عملکرد ویتامین D ۷-۲-۲
۲۰۱.....	- تاریخچه غنی‌سازی مواد غذایی با ویتامین D ۷-۳
۲۰۴.....	- غنی‌سازی فرآورده‌های لبنی با ویتامین D ۷-۴
۲۰۶.....	- شیر مایع ۷-۴-۱
۲۰۹.....	- نکاتی درباره افزودن ویتامین ۷-۴-۱-۱
۲۱۰.....	- کنسانتره ویتامین ۷-۴-۱-۲
۲۱۰.....	- شیر خشک ۷-۴-۲

۲۱۱.....	-پنیر پروسس	-۷-۴-۳
۲۱۵.....	-سایر فرآورده‌های لبنی	-۷-۴-۴
۲۱۵.....	-دریافت ویتامین D از رژیم غذایی	-۷-۵
۲۱۷.....	-کمبود ویتامین D چه موقوعی اتفاق می‌افتد	-۷-۶
۲۱۸.....	-راهکارهایی برای بهبود ذخایر ویتامین D	-۷-۷
۲۱۹.....	-آموزش	-۷-۷-۱
۲۱۹.....	-مکمل‌ها	-۷-۷-۲
۲۲۰.....	-قرارگیری در معرض نور خورشید	-۷-۷-۳
۲۲۱.....	منابع	

۲۲۳.....	فصل هشتم: پتانسیل بکارگیری اسید لینولئیک مزدوج در صنایع لبنی	
۲۲۳.....	-مقدمه	-۸-۱
۲۲۴.....	-منابع طبیعی CLA	-۸-۲
۲۲۵.....	-بیوستتر اسید لینولئیک مزدوج	-۸-۳
۲۳۱.....	-افزایش مقدار CLA در شیر و فرآورده‌های آن	-۸-۴
۲۳۱.....	-دفعات شیردهی	-۸-۴-۱
۲۳۱.....	-وابستگی فصلی	-۸-۴-۲
۲۳۲.....	-رژیم غذایی دام	-۸-۴-۳
۲۳۳.....	-صرف مستقیم CLA	-۸-۴-۴
۲۳۳.....	pH-شکمبه	-۸-۴-۵
۲۳۳.....	-کشت میکروبی	-۸-۴-۶
۲۳۴.....	-اثر غنی سازی با CLA روی کیفیت شیر مایع	-۸-۵
۲۳۸.....	-افزایش میزان CLA در شیر توسط فرآیند تخمیر	-۸-۶
۲۴۱.....	-میزان CLA در برخی از فرآورده‌های لبنی	-۸-۷
۲۴۵.....	-اثر فرآیندها روی محتوای CLA در مواد غذایی	-۸-۸
۲۴۶.....	-خواص سلامتی‌زاوی CLA	-۸-۹
۲۴۷.....	منابع	

پیش‌گفتار

ارتباط تنگاتنگ بین غذا و سلامتی بر کسی پوشیده نیست. دنیای مدرن امروزی به دنبال راهکارهایی است تا با درک بهتر این رابطه بتواند با تغذیه‌ای مناسب علاوه بر تأمین نیازمندی‌های اولیه بدن، سلامت و افزایش طول عمر مصرف کننده را نیز تضمین نماید. بنابراین در حال حاضر توجه بسیاری از دانشمندان علم مواد غذایی معطوف به غذاهایی است که ضمن تأمین سلامتی، اهداف خاصی را نیز دنبال نماید. این دسته از ترکیبات و مواد غذایی به نام "غذاهای سلامتی‌بخش" شناخته می‌شوند. با توجه به پیشینه ذهنی خوب از محصولات لبنی، کاربرد این افزودنی‌ها در صنایع لبنی رو به گسترش است.

عنوانین سرفصل‌های انتخاب شده برای تدوین کتاب حاضر، از مطرح‌ترین کتب در زمینه محصولات سلامتی‌بخش برگرفته شده است؛ مهمترین این کتب عبارتند از: Handbook of functional dairy products و Functional dairy products تدوین این کتاب، از جدیدترین منابع علمی و مقالات منتشر شده نیز استفاده شده است.

با وجود تولید انبوی این گونه محصولات در دنیا، متأسفانه در کشور ما با این که تحقیقات متعددی در این زمینه انجام شده است، هنوز این تحقیقات تجاری نشده و فقط تعداد اندکی محصول با نشان پرتابلیک تولید می‌شوند. (آشنایی دانشجویان، محققان و بویژه تولیدکنندگان مواد غذایی با ترکیبات سلامتی‌بخش، عملکرد و نقش آن‌ها در محصولات لبنی، به طور حتم تأثیر بسزایی در گسترش تولید محصولات سلامتی‌بخش خواهد داشت).

این کتاب برای آن دسته از دست اندکاران صنعت غذا و بویژه صنایع لبنی که مایل هستند از پتانسیل افزودنی‌های سلامتی‌بخش در صنعت خود آگاه شوند یا محققانی که به دنبال کاربردهای

عینی و عملی این افزودنی‌ها هستند مفید بوده و جهت استفاده دانشجویان دوره‌های کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا نیز توصیه می‌شود تا آنان را از کاربردهای افزودنی‌های سلامتی بخشن و قابلیت گسترش این کاربردها در آینده و پتانسیل تحقیقات بیشتر در این خصوص آگاه سازد.

گروه مؤلفان

بهار ۱۳۸۹